

TOELICHTING

VAN HET

BESTEMMINGSPLAN

PARAPLUBESTEMMINGSPLAN ONTPLOFBARE OORLOGSRESTEN

GEMEENTE ALTENA

Opdrachtnummer : 84.57
IDnr. : NL.IMRO.1959.AltBP159Pluoorlogr-VG01
Datum : maart 2024
Versie : 4
Auteurs : mRO b.v.
Vastgesteld d.d. : 26 maart 2024

INHOUD VAN DE TOELICHTING

1	INLEIDING	3
1.1	Aanleiding en doel	3
1.2	Ligging en begrenzing plangebied.....	4
1.3	Opzet van de toelichting.....	5
2	ONTPLOFBARE OORLOGSRESTEN IN ALTENA.....	6
2.1	Inleiding.....	6
2.2	Wet- en regelgeving	6
2.3	Gemeentelijk Beleid Ontplobbare Oorlogsresten (OO)	8
2.4	Vertaling OO-beleid in parapluplan	15
3	MILIEU- EN OMGEVINGSASPECTEN	20
4	JURIDISCHE ASPECTEN	23
4.1	Algemeen.....	23
4.2	Verbeelding	23
4.3	Regels.....	23
5	UITVOERBAARHEID	25
5.1	Economische uitvoerbaarheid.....	25
5.2	Maatschappelijke uitvoerbaarheid.....	25

Bijlagen

1. Beleid Ontplobbare Oorlogsresten 2024
2. Nota van inspraak, wettelijk vooroverleg en wijzigingen
3. Nota van zienswijzen

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING EN DOEL

Als gevolg van de oorlogshandelingen in de Tweede Wereldoorlog zijn er in ons land niet tot ontploffing gekomen ontplofbare oorlogsresten (achtergelaten ontplofbare munitie en niet-gesprongen munitie die explosieve stoffen bevat) in de bodem achtergebleven. Dit is ook in de gemeente Altena het geval. In de Tweede Wereldoorlog hebben vele gevechtshandelingen in de gemeente Altena plaatsgevonden. In de winter van 1944 en het voorjaar van 1945 was hier een frontlinie. Een deel van de hierbij gebruikte munitie is niet gedetoneerd en mogelijk in de bodem achtergebleven. Om die reden is de gemeente Altena een risicogemeente voor de aanwezigheid van ontplofbare oorlogsresten (hierna: OO) uit de Tweede Wereldoorlog. In de afgelopen decennia zijn bij grondroerende werkzaamheden met enige regelmaat OO aangetroffen. De gemeente Altena blijft nu en in de toekomst te maken houden met de risico's van het aantreffen van OO.

Vanwege de veiligheid en ruimtelijke ontwikkelingen kan het noodzakelijk zijn om OO op te sporen en op te ruimen. De gemeente Altena heeft daarom op 1 december 2020 beleid vastgesteld met betrekking tot OO. Dit beleid was gericht op harmonisatie¹ van het gemeentelijk beleid voor OO en het geven van inzicht in de processen, werkwijzen en (financiële) gevolgen rondom het opsporen, benaderen en ruimen van OO. In 2023 heeft de gemeente Altena nieuw beleid opgesteld voor OO. De reden voor de vernieuwing is dat er in 2022 voor de gehele gemeente Altena op basis van historisch onderzoek een Bodembelastingkaart Ontplofbare Oorlogsresten (hierna: risicokaart) is opgesteld waarop inzichtelijk is gemaakt welke gebieden verdacht zijn voor de aanwezigheid van OO en dat in het oude beleid een duidelijk toetsingskader ontbrak voor vergunningverlening. Het nieuwe beleid is gekoppeld aan de risicokaart en bevat wel een dergelijk toetsingskader. Het nieuwe beleid is opgenomen in de nota 'Beleid Ontplofbare Oorlogsresten 2024' en is op 13 februari 2024 vastgesteld.

Het nieuwe beleid voor OO heeft op zichzelf geen burgerbindende doorwerking. Daarvoor moet het beleid eerst planologisch-juridisch worden verankerd in het bestemmingsplan. Pas dan kan het nieuwe beleid tot uitvoer worden gebracht, oftewel geldt het als toetsingskader bij vergunningaanvragen voor bouwen en/of het uitvoeren van werken en werkzaamheden. Concreet betekent dit dat de geldende bestemmingsplannen in de gemeente Altena dienen te worden herzien ten aanzien van het aspect OO. Het voorliggende paraplubestemmingsplan OO dient hiertoe.

In de gemeente Altena gelden thans vele bestemmingsplannen, waaronder ook wijzigingsplannen, uitwerkingsplannen en inpassingsplannen. Om te voorkomen dat al deze ruimtelijke plannen afzonderlijk integraal moeten worden herzien, wordt de planologisch-juridische verankering van het OO-beleid geregeld middels een zogeheten paraplubestemmingsplan. Met het parapluplan worden in alle geldende ruimtelijke plannen, voor zover gelegen binnen het plangebied van het parapluplan, tegelijkertijd de verbeelding en regels voor het aspect OO aangepast. Een paraplubestemmingsplan moet worden gezien als een plan dat als een paraplu over andere, reeds bestaande bestemmingsplannen heen hangt. Het parapluplan bepaalt

---

¹ De voormalige gemeenten Aalburg, Werkendam en Woudrichem vormen sinds 1 januari 2019 de nieuwe gemeente Altena.

dat de geometrisch bepaalde objecten (dubbelbestemmingen en/of aanduidingen) met betrekking tot OO (zoals bijvoorbeeld de aanduiding 'veiligheidszone – explosieven' in het bestemmingsplan 'Dubbelbestemmingen en Gebiedsaanduidingen') die op de verbeelding van de geldende ruimtelijke plannen zijn opgenomen worden verwijderd en worden vervangen door de objecten die op de verbeelding van het parapluplan zijn opgenomen. Als op de verbeelding van de geldende ruimtelijke plannen dergelijke objecten ontbreken, dan wordt de verbeelding aangevuld met de objecten die op de verbeelding van het parapluplan zijn opgenomen. Daarnaast regelt het parapluplan dat de in de geldende ruimtelijke plannen opgenomen regels die betrekking hebben op OO (of vergelijkbare benamingen, zoals niet-ontplofte explosieven, niet-gesprongen explosieven of conventionele explosieven) worden verwijderd en worden vervangen door regels van het parapluplan. Indien in de geldende ruimtelijke plannen dergelijke regels niet aanwezig zijn, dan worden de regels aangevuld met de regels uit het parapluplan. De verbeelding en regels van het parapluplan zijn van toepassing op alle ruimtelijke plannen van de gemeente Altena binnen het plangebied van het parapluplan die vastgesteld zijn op het moment van inwerkingtreding van het parapluplan.

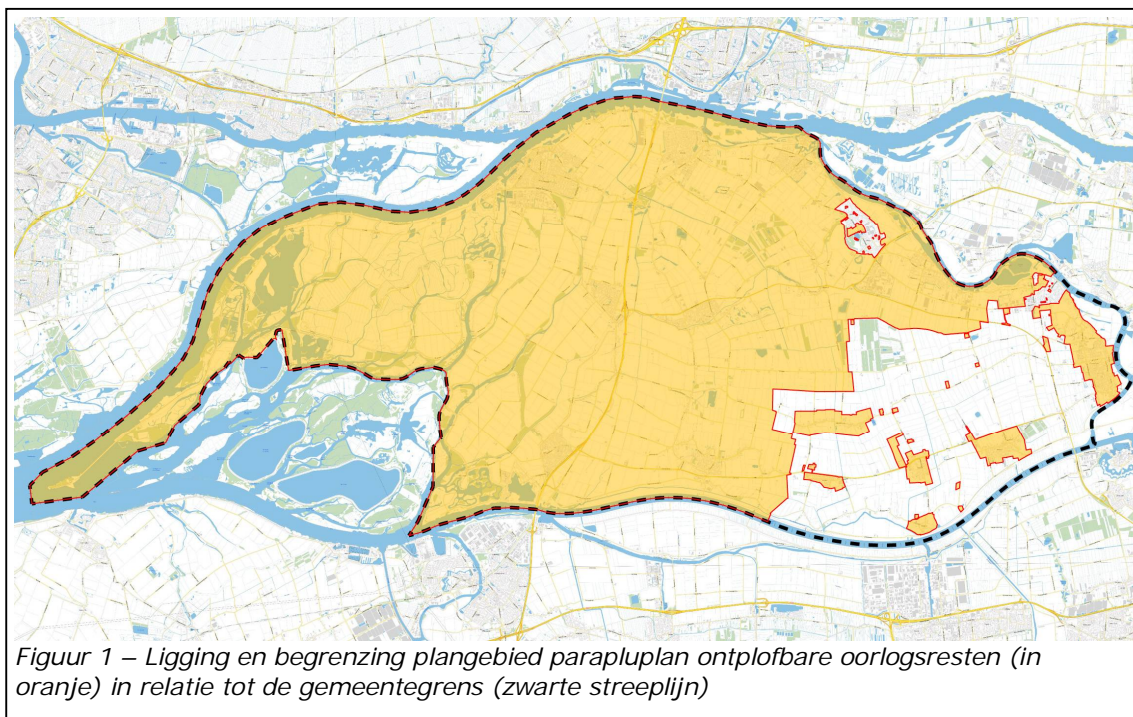
Met het parapluplan kan sneller dan bij een integrale herziening van alle ruimtelijke plannen het geval is, het OO-beleid planologisch worden verankerd. Niet alleen worden alle ruimtelijke plannen binnen het plangebied van het parapluplan tegelijkertijd herzien, ook worden de ruimtelijke plannen alleen herzien ten aanzien van het aspect OO middels aanduidingen voor OO, zonder dat de onderliggende bestemmingen opnieuw moeten worden bestemd. Het plan betreft daardoor in feite een partiële herziening van de geldende ruimtelijke plannen. Een ander belangrijk voordeel van het parapluplan is dat binnen het plangebied een eenduidige regeling voor OO ontstaat.

Uit het voorgaande volgt dat het parapluplan alleen de verbeelding en regels van de geldende ruimtelijke plannen wijzigt ten aanzien van het aspect OO. De verbeelding en regels van de geldende ruimtelijke plannen, zoals die luiden op het moment van vaststelling van dit plan, blijven voor het overige onverkort van kracht. De verbeelding van het parapluplan bestaat dan ook alleen uit een aanduiding voor OO en de regels alleen uit bepalingen die bij deze aanduiding behoren.

1.2 LIGGING EN BEGRENZING PLANGEBIED

Het plangebied van het parapluplan omvat alle gronden binnen de gemeente Altena waar momenteel bestemmingsplannen gelden. Daaronder worden ook wijzigingsplannen, uitwerkingsplannen en inpassingsplannen begrepen. Het grootste deel van het gemeentelijk grondgebied valt hiermee binnen het plangebied. De gronden waar thans een beheersverordening geldt, maken geen deel uit van het plangebied. Dit betreft met name gronden in het zuidoosten van de gemeente die tot de voormalige gemeente Aalburg behoorden. Tevens betreft dit een groot deel van de kernen Giessen en Rijswijk. Uit jurisprudentie van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State blijkt dat het niet mogelijk is om met een paraplubestemmingsplan een beheersverordening alleen met betrekking tot één aspect (zoals OO) te wijzigen (ECLI:NL:RVS:2020:2519). Een beheersverordening is namelijk een besluit op een andere grondslag (artikel 3.38 Wro) dan een bestemmingsplan (artikel 3.1 Wro). Een wijziging van een beheersverordening die alleen betrekking heeft het aspect OO kan derhalve alleen plaatsvinden bij een besluit op diezelfde

wettelijke grondslag. Om die reden zijn de gronden waar een beheersverordening geldt buiten het plangebied van dit parapluplan gelaten. De gemeente Altena is voornemens om voor deze gronden het OO-beleid op een andere wijze planologisch te verankeren. In de figuur 1 is de ligging en begrenzing van het plangebied weergegeven.

1.3 OPZET VAN DE TOELICHTING

De toelichting is als volgt opgebouwd. In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op het nieuwe beleid van de gemeente Altena voor OO. Tevens komt in dit hoofdstuk aan de orde op welke wijze het beleid planologisch wordt verankerd. Daarna wordt in hoofdstuk 3 kort ingegaan op milieu- en omgevingsaspecten. In hoofdstuk 4 volgt een toelichting op de verbeelding (plankaart) en de regels. Tot slot komt in hoofdstuk 5 de economische en maatschappelijke uitvoerbaarheid aan bod.

2 ONTPLOFBARE OORLOGSRESTEN IN ALTENA

2.1 INLEIDING

In dit hoofdstuk komt het nieuwe beleid van de gemeente Altena voor OO aan de orde (§2.3) en wordt uiteen gezet op welke wijze dit beleid in het onderhavige paraplubestemmingsplan planologisch verankerd is (§2.4). Voordat daarop wordt ingegaan, wordt eerst relevante wet- en regelgeving (§2.2) met betrekking tot OO geduid.

2.2 WET- EN REGELGEVING

2.2.1 Gemeentewet

De gemeentewet regelt de bevoegdheden van de burgemeester in het kader van de openbare Orde en veiligheid.

Artikel 172 van de gemeentewet belast de burgemeester met de handhaving van de openbare orde en veiligheid onder gewone omstandigheden. In sommige gevallen kunnen ook de artikelen 175 en 176 worden toegepast. Volgens deze artikelen heeft de burgemeester de bevoegdheid om bij de opsporing of ruiming van OO (indien hier aanleiding voor is) bevelen of algemeen verbindende voorschriften (noodverordening) te geven, indien dit nodig is om de openbare orde en veiligheid te beschermen tegen gevaar.

2.2.2 Arbeidsomstandighedenwet- en regelgeving

Alle werknemers moeten veilig en gezond kunnen werken. De Arbeidsomstandighedenwet (Arbowet), het Arbeidsomstandighedenbesluit (Arbobesluit) en de Arbeidsomstandighedenregeling (Arboregeling) stellen regels aan het omgaan met ontplofbare oorlogsresten voor werkgevers, werknemers en in een bepaalde mate ook voor derden.

Arbeidsomstandighedenwet

In artikel 5 van de Arbeidsomstandighedenwet wordt de werkgever verplicht een risico-inventarisatie en –evaluatie (RI&E) te doen en deze schriftelijk vast te leggen. Daarnaast wordt hiervoor een beschrijving gegeven van de gevaren en de risico-beperkende maatregelen die reeds genomen zijn of genomen worden.

Arbeidsomstandighedenbesluit

Het Arbeidsomstandighedenbesluit stelt de werkgever verplicht zorg te dragen voor de gezondheid en veiligheid van de werknemer indien zij worden of kunnen worden blootgesteld aan gevaarlijke stoffen. Deze zorgplicht is beschreven in artikel 4.1b. Daarnaast is in het Arbeidsomstandighedenbesluit in artikel 4.10 beschreven dat bij mogelijke aanwezigheid van OO een oriënterend onderzoek, dan wel een nader onderzoek dient te worden ingesteld. Het opsporen van OO wordt volgens artikel 4.10 alleen verricht door een bedrijf dat in het bezit is van een certificaat opsporen OO. Dit certificaat wordt afgegeven door de Minister van SWZ of een certificerende instelling. Op dit moment is TÜV Nederland als enige instelling hiertoe aangewezen.

Arbeidsomstandighedenregeling

De Arbeidsomstandighedenregeling stelt in artikel 4.16 eisen aan de registratie of herregistratie van personen die werken met explosieve stoffen. In artikel 4.17e en

4.17f worden eisen gesteld aan de aanwijzing en afgifte van het certificaat opsporen van OO. Artikel 4.17f van de regeling geeft aan dat het certificaat als beschreven in artikel 4.10 van het Arbeidsomstandighedenbesluit wordt afgegeven indien er wordt voldaan aan de eisen van het Certificatieschema voor het Opsporen Ontploffbare Oorlogsresten (CS-OOO), dat is vastgesteld door de Stichting Veilig Omgaan met Explosieve Stoffen op 15 oktober 2020 en door de minister is gepubliceerd in de Staatscourant van 13 november 2020.

2.2.3 Wet veiligheidsregio's

De Wet veiligheidsregio's heeft als voornaamste doel de rampenbestrijding en crisisbeheersing te verbeteren en te versterken in Nederland. Artikel 15 uit de Wet veiligheidsregio's verplicht veiligheidsregio's een risicoprofiel op te stellen. In een regionaal risicoprofiel worden risico's geïnventariseerd en geanalyseerd, waarop het beleid van de veiligheidsregio wordt gebaseerd. Veiligheidsregio's zetten zich in voor het organiseren en uitvoeren van de rampenbestrijding en crisisbeheersing. In deze wet worden de definities van een ramp en crisis gegeven. Onder ramp of crisis wordt verstaan: indien de veiligheid van het leven en/of gezondheid van een grote groep mensen in gevaar komt, of een vitaal belang dat gevaar dreigt. Het opsporen van OO heeft betrekking op deze wet. Wanneer er namelijk munitie ongewenst tot uitwerking komt, kan de impact groot zijn. Een goede organisatie van rampenbestrijding en crisisbeheersing is hierbij dan van groot belang.

2.2.4 Wet wapens en munitie

De Wet Wapens en munitie bevat regels over het vervaardigen, verhandelen, vervoeren, voorhanden hebben en dragen van wapens. De wet is bedoeld om de schadelijke effecten van wapens in de samenleving terug te dringen. In de Wet wapens en munitie is bepaald dat het verboden is wapens en munitie, zoals OO, voorhanden te hebben, te dragen en te vervoeren. Om opsporingswerkzaamheden naar OO uit te voeren is er een ontheffing nodig op de Wet wapens en munitie. In de eisen van het Certificatieschema voor het Opsporen Ontploffbare Oorlogsresten (CS-OOO) wordt de organisatie, die in deelgebied A is gecertificeerd verplicht te beschikken over een ontheffing op de Wet wapens en munitie. Deze ontheffing is krachtens artikel 4 van de Wet.

2.2.5 Bommenregeling

De bommenregeling is een regeling van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). Een gedeelte van de gemaakte kosten voor het opsporen en ruimen van OO komt in aanmerking voor vergoeding door BZK op basis van deze bommenregeling (suppletie). Vergoeding geschiedt aan de gemeente via het gemeentefonds. Richtsnoer is dat de bommenregeling niet is bedoeld voor het compenseren van private partijen voor kosten die anders door de markt zouden worden gedragen.

2.2.6 Certificatieschema Vooronderzoek en Risicoanalyse Ontploffbare Oorlogsresten (CS-VROO)

Het Certificatieschema Vooronderzoek en Risicoanalyse Ontploffbare Oorlogsresten (CS-VROO) is op 29 januari 2021 gepubliceerd. Het CS-VROO is in beheer van de Stichting Veilig Omgaan met Explosieve Stoffen (Stichting VOMES). Doelstelling van dit certificatieschema is dat door toepassing kan worden voldaan aan de onderzoeksverplichting in artikel 4.10 van het Arbeidsomstandighedenbesluit om het risico van de mogelijke aanwezigheid van OO voorafgaand aan werkzaamheden in een gebied te inventariseren en te evalueren. In de periode 2012-2020 werden

vooronderzoeken in Nederland uitgevoerd volgens de richtlijnen van het Werkveldspecifiek certificatieschema voor het systeemcertificaat Opsporen Conventionele Explosieven (WSCS-OCE). Vanaf 1 januari 2021 is het WSCS-OCE overgegaan in het Certificatieschema voor het Opsporen Ontploffbare Oorlogsresten (CS-000). Het CS-000 bevat in tegenstelling tot het WSCS-OCE geen eisen meer aangaande het vooronderzoek en risicoanalyses. Deze eisen zijn sindsdien opgenomen in het CS-VROO.

2.2.7 Certificatieschema Opsporen Ontploffbare Oorlogsresten (CS-000)

Het Certificatieschema voor het Opsporen Ontploffbare Oorlogsresten (CS-000) is gericht op het fysieke opsporingsproces en bevat geen richtlijnen en eisen met betrekking tot vooronderzoeken en risicoanalyses. Dergelijke richtlijnen en eisen zijn opgenomen in het CS-VROO. Het CS-000 is gepubliceerd in de Staatscourant van 13 november 2020, (Stcrt. 2020, 58198) en bevat eisen over het opsporen van ontploffbare oorlogsresten. Het CS-000 maakt onderscheid in de volgende twee deelgebieden:

- deelgebied A: opsporing;
- deelgebied B: civieltechnische ondersteuning.

Opsporingsbedrijven kunnen zich voor één of voor beide deelgebieden laten certificeren. Certificatie van bedrijven vindt plaats door een certificatie-instelling, die daarvoor aangewezen is door de Minister van SZW. Momenteel is alleen TÜV Nord Nederland aangewezen.

2.2.8 SIVOON-richtlijn

De SIVOON-richtlijn is een richtlijn voor het opstellen van een deel Risico-Inventarisatie & Evaluatie (RI&E) Ontploffbare Oorlogsresten, conform artikel 5 van de Arbeidsomstandighedenwet. Dit is tot stand gekomen door een samenwerking tussen opdrachtgever/initiatiefnemer en opdrachtnemers om bij te dragen aan de verdere professionalisering van de branche. Het doel van de richtlijn is om een uniforme beschrijving te geven van de Risico-Inventarisatie & Evaluatie (RI&E) ontploffbare oorlogsresten waarin werkmethodes, procedures en analyserichtlijnen zijn vastgelegd. De richtlijn is gericht op de uitvoering van het vooronderzoek. De SIVOON-richtlijn is eind 2023 geïntegreerd in een aangepaste versie van het Certificatieschema Vooronderzoek en Risicoanalyse Ontploffbare Oorlogsresten (CS-VROO).

2.3 GEMEENTELIJK BELEID ONTPLOFBARE OORLOGSRESTEN (OO)

Op 13 februari 2024 heeft de gemeente Altena de nota 'Beleid Ontploffbare Oorlogsresten 2024' vastgesteld. De nota is als bijlage bij de toelichting gevoegd. In deze nota is het gemeentelijk beleid met betrekking tot OO opgenomen. Deze nota vervangt het OO-beleid uit 2020. De nota is gekoppeld aan de Bodembelastingkaart Ontploffbare Oorlogsresten (hierna: risicokaart) die voor de gemeente Altena is opgesteld. Op deze kaart zijn locaties aangegeven waar naar verwachting nog één of meerdere OO in de grond liggen.

Uitgangspunten bij de totstandkoming van het beleid zijn enerzijds de veiligheid en het beperken van risico's en anderzijds het voorkomen van een onnodige administratieve en financiële last voor de inwoners van de gemeente. Om die reden is het van belang dat aan specifieke activiteiten in de bodem een vergunningplicht gekoppeld wordt, maar dat ook bepaalde activiteiten uitgezonderd kunnen worden van die vergunningplicht.

Het OO-beleid heeft als doel:

- Beschermen inwoners m.b.t. veiligheid;
- Inzicht geven in de processen en werkwijzen rondom het onderzoeken en aantreffen van OO;
- Borgen van de risicokaart in het bestemmingsplan/omgevingsplan;
- Handvatten bieden voor de toetsing op OO in OO-verdachte gebieden bij (grondroerende) activiteiten / ontwikkelingen en inzicht geven in de acties die nodig zijn met betrekking tot de mogelijke aanwezigheid van OO door middel van een Locatiegebonden Explosieven Inventarisatie (LEI);
- Inzicht geven in de beheersing van de (financiële) gevolgen voor het opsporen, benaderen en ruimen van OO zowel voor gemeentelijke als niet gemeentelijke projecten.

Bevoegd gezag

De bevoegdheden voor het OO-beleid liggen bij:

- Burgemeester:
  - voor de openbare orde en veiligheid op basis van artikelen 175 en 176 van de Gemeentewet;
  - voor het handhaven van de openbare orde op basis van artikel 172 Gemeentewet;
  - het beoordelen van projectplannen OO.
- College van burgemeester en wethouders:
  - de beslissingsbevoegdheid om al dan niet tot het opsporen en ruimen van OO over te gaan, op basis van artikel 160 van de Gemeentewet;
  - verplichting tot het opleggen van een nader onderzoek al dan niet tot het (proactief) opsporen en ruimen van OO.

Initiatiefnemer

Iedere persoon of organisatie die van plan is om grondroerende activiteiten uit te voeren is verplicht om te informeren bij de gemeente Altena naar de mogelijke aanwezigheid van OO op het betreffende perceel. Dit geldt zowel voor gemeentelijke als voor niet-gemeentelijke projecten. Een initiatiefnemer is verantwoordelijk voor de veiligheid van zijn eigen medewerkers en personen die in zijn opdracht werkzaamheden uitvoeren.

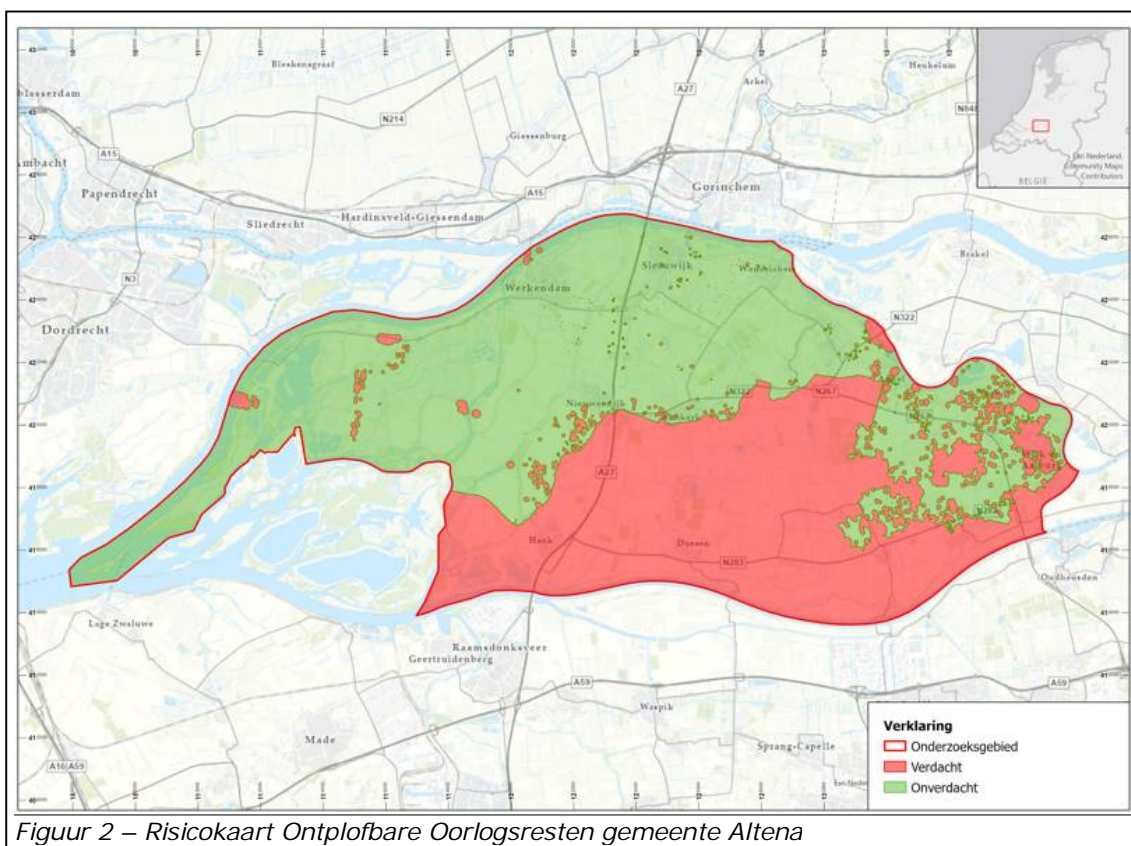
Risicokaart

Voor de gemeente Altena is in 2022 een risicokaart Ontplofbare Oorlogsresten opgesteld. Deze kaart vormt een belangrijk onderdeel van het OO-beleid. Op deze risicokaart is aangegeven waar mogelijk OO in de bodem zijn achtergebleven. De risicokaart is tot stand gekomen door historisch bronnenmateriaal te raadplegen en het te analyseren. Het verzamelde historische bronnenmateriaal bestaat onder andere uit literatuur, archiefstukken, luchtfoto onderzoek uit de Tweede Wereldoorlog, militaire dagrapporten, getuigenverklaringen en rapporten van eerder uitgevoerde explosieven opsporingswerkzaamheden. Het eindresultaat van dit vooronderzoek uit de conflictperiode is vertaald in de risicokaart. Hierop zijn de grenzen van verdachte gebieden weergegeven. Op de risicokaart worden de verdachte gebieden horizontaal globaal weergegeven. Een verticale afbakening is niet uitgevoerd, omdat er destijds zoveel oorlogsgeschut is afgevuurd, wat het niet mogelijk maakt om dit op de kaart weer te geven. Hiervoor is bij elke activiteit/ initiatief een nader verticaal onderzoek nodig. Dit onderzoek gebeurt door middel van een Locatiegebonden Explosieven Inventarisatie (LEI). Hieronder komt aan de orde wanneer een LEI noodzakelijk is.

De risicokaart is weergegeven in figuur 2. Op de risicokaart zijn twee zones onderscheiden:

- Rode gebieden: verdacht op OO;
- Groene gebieden: niet verdacht op OO.

De groene kleur op de kaart wil echter niet zeggen dat het gebied is vrijgegeven van OO, de kans dat hier iets aangetroffen kan worden is klein, maar het is niet uit te sluiten.

In het OO-beleid is opgenomen dat de risicokaart een doorvertaling dient te krijgen in het bestemmingsplan/omgevingsplan met daaraan gekoppeld regels om veiligheidsrisico's te verminderen. Het voorliggende paraplubestemmingsplan voorziet hierin. Het beleid heeft op zichzelf namelijk geen burgerbindende doorwerking. Die doorwerking ontstaat pas als het beleid in het bestemmingsplan/omgevingsplan is opgenomen. De juridische grondslag voor de toetsing aan het beleid en de bijbehorende risicokaart ligt in het bestemmingsplan/omgevingsplan, aangezien daarin een vergunningplicht kan worden opgenomen. Na doorvertaling is de toetsing op OO bij activiteiten en/of ontwikkelingen geborgd waardoor de veiligheidsrisico's zo laag mogelijk blijven. Het voorliggende bestemmingsplan voorziet in deze doorvertaling.

Vergunningplicht

Het uitgangspunt van het OO-beleid is dat alle (grond)werkzaamheden in gebieden die op de risicokaart verdacht zijn op OO vergunningplichtig zijn. De uitzonderingen op de vergunningplicht zijn:

- Normaal onderhoud (bv. schoffelen en rooien);

- Werkzaamheden die niet dieper gaan dan 30 cm, omdat de grond al geroerd is;
- Agrarisch grondgebruik (incl. diepploegen, mits aangetoond kan worden dat dit al eens is gebeurd) op agrarische gronden omdat de grond (over het algemeen) al geroerd is.

Bij vergunningplichtige werkzaamheden dient in het kader van de vergunningverlening onderzoek plaats te vinden naar de aanwezigheid van OO.

Proces onderzoek OO

Opstellen Locatiegebonden Explosieven Inventarisatie (LEI)

Wanneer er een vergunningplichtige activiteit wordt uitgevoerd in gebieden die op de risicokaart als verdacht op OO zijn aangegeven, dient er een Locatiegebonden Explosieven Inventarisatie (LEI) uitgevoerd te worden. Middels de LEI wordt onderzocht of nader onderzoek naar de aanwezigheid van OO noodzakelijk is. De LEI wordt ingezet als bindend advies voor inschatting van de risico's en eventueel nader onderzoek. Wanneer blijkt dat er nader onderzoek noodzakelijk is, wordt dit als voorwaardelijke verplichting in de vergunning opgenomen. De gemeente Altena geeft, als onderdeel van een aanvraag omgevingsvergunning, opdracht voor het uitvoeren van de LEI en verhaald de kosten bij de opdrachtgever/initiatiefnemer.

Naar aanleiding van de LEI kunnen een drietal vervolgstappen worden geadviseerd: het uitvoeren van aanvullend onderzoek, het uitvoeren van een risicoanalyse of het uitvoeren van opsporingswerkzaamheden.

Aanvullend onderzoek

Als op basis van de resultaten van de LEI blijkt dat nader onderzoek noodzakelijk is, dan neemt de gemeente een voorwaardelijke verplichting op in de vergunning. Bij vormen van aanvullend onderzoek kan gedacht worden aan:

1. Aanvullend archiefonderzoek:
In dit aanvullende onderzoek wordt diepgaander onderzoek uitgevoerd in bijvoorbeeld gemeente- of provinciaalarchief, The National Archives (Londen), uitbreiding luchtfoto-onderzoek, etc. op basis van de gebeurtenissen, met als doel het verdachte gebied te verkleinen/te laten vervallen.
2. Onderzoek na-conflictperiode:
In het onderzoek worden de grondroerende handelingen na-conflictperiode (1945- heden) binnen het verdachte gebied beschreven en beoordeeld. Een studie naar zogeheten contra-indicaties is gericht op het verzamelen van informatie waarom OO niet (meer) aanwezig zijn. Een belangrijk uitgangspunt hierbij is dat naoorlogs geroerde grond onverdacht is op de aanwezigheid van grote objecten als vliegtuigbommen. Onder onderzoek naar contra-indicaties kan een veelheid aan gegevens worden verstaan: zoals vrijwaringstekeningen opgesteld door CS-OOO gecertificeerde explosievenopsporingsbedrijven, gegevens over naoorlogs bodemverzet waaruit blijkt dat naoorlogs significante hoeveelheden grond zijn verwijderd of informatie over aangebrachte infrastructuur.

Risicoanalyse (RA)

Op basis van de LEI kan de gemeente als onderdeel van de vergunning een voorwaardelijke verplichting opnemen om een risicoanalyse (RA) uit te laten voeren. De RA heeft tot doel om de risico's van de in het projectgebied mogelijk aanwezige OO in relatie tot het toekomstige gebruik vast te stellen en te

beoordelen. De RA wordt uitgevoerd conform de eisen zoals omschreven in het CS-VROO.

Opsporingswerkzaamheden

- Opstellen projectplan

De opsporingswerkzaamheden dienen te worden uitgevoerd door een CS-000 gecertificeerd opsporingsbedrijf. Voordat met de opsporing wordt begonnen, laat de initiatiefnemer door het opsporingsbedrijf een projectplan opstellen. Dit plan beschrijft de onderlinge relatie tussen de betrokken partijen, de planmatige voortgang, afspraken, toezicht, documentatie, procedures en werkmethode om de werkzaamheden op een adequate en veilige wijze uit te kunnen voeren. Het projectplan dient aantoonbaar te worden goedgekeurd door de burgemeester of een gemandateerd ambtenaar openbare veiligheid (AOV) van de gemeente Altena. Indien de uitvoering van het project ook van invloed kan zijn op de openbare orde en publieke veiligheid in een buurgemeente, wordt door de initiatiefnemer ook aan deze gemeente om goedkeuring van het projectplan gevraagd. Goedkeuring van het projectplan is niet vereist ingeval het project uitsluitend een detectieonderzoek bestaande uit non-realttime detectie betreft. In dit geval kan worden volstaan met een kennisgeving van de uitvoering van het project aan de gemeente.

- Uitvoeren detectieonderzoek

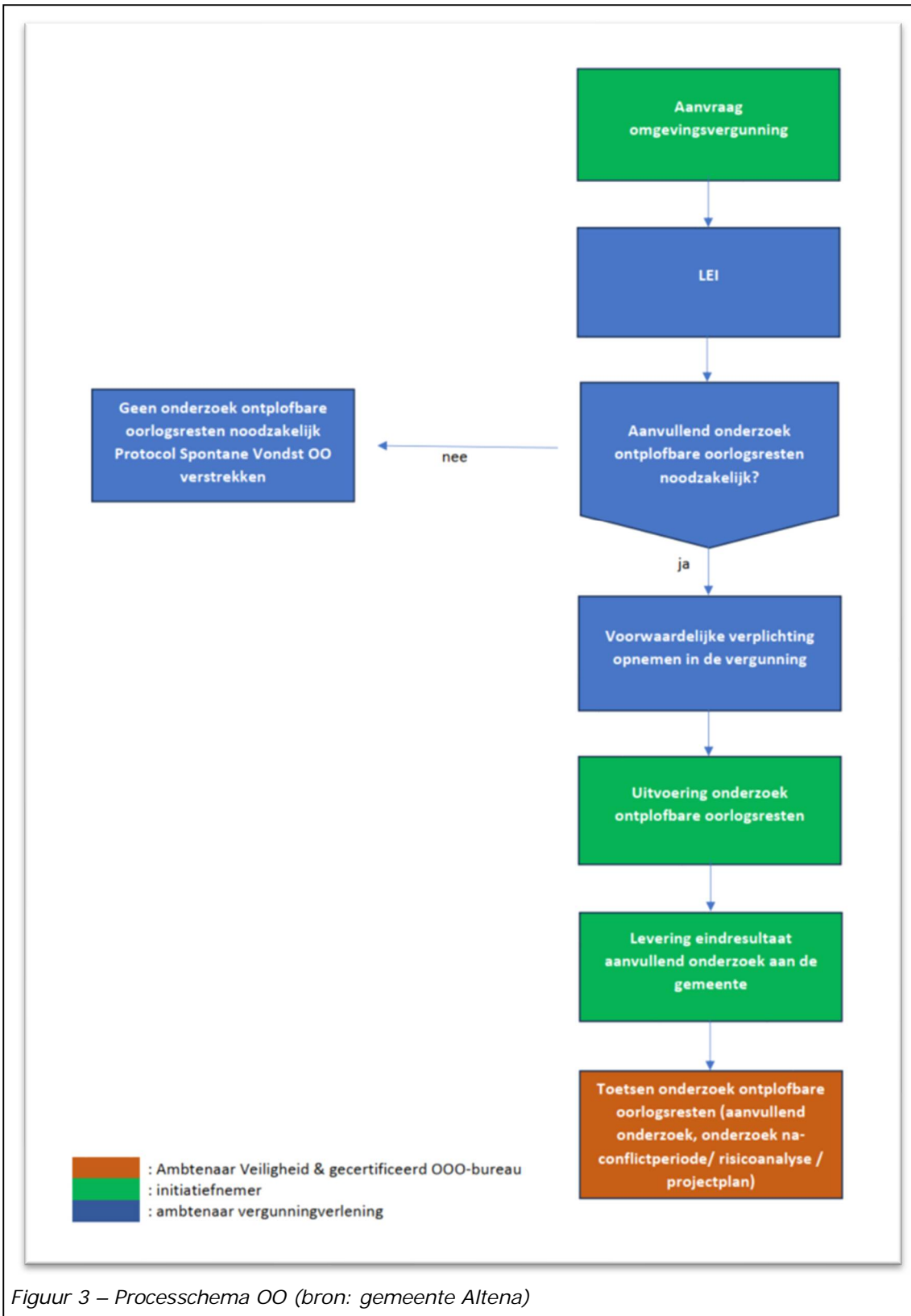
Detecteren omvat het vaststellen van de mogelijke aanwezigheid van OO. Dit gebeurt met behulp van detectieapparatuur, uitvoeren van een meting en de beoordeling van de meetgegevens. Op basis van het zoekdoel, de locatie specifieke omstandigheden en de toepasbaarheid van de verschillende detectiemethoden dient door het CS-000 gecertificeerde opsporingsbedrijf per locatie een maatwerk aanpak te worden uitgewerkt. Resultaat van het detectieonderzoek is een algehele vrijgave van het verdachte gebied, of een gedeeltelijke vrijgave op basis van de diepte van de uit te voeren werkzaamheden.

- Benaderen en ruimen

Als binnen het projectgebied verstoringen zijn gedetecteerd en geïnterpreteerd die duiden op de mogelijke aanwezigheid van OO, is het nodig om deze te benaderen om vast te stellen (identificeren) of daadwerkelijk sprake is van OO en deze, in geval het daadwerkelijk OO betreft, te ruimen. Het is ook mogelijk om OO achter te laten indien deze zich onder de werkdiepte bevinden. Dit dient in voorkomende gevallen tussen de initiatiefnemer en het bevoegd gezag te worden afgestemd. Dit is maatwerk dat vastgelegd dient te worden in het projectplan.

Bij het aantreffen van OO dient de situatie tijdelijk veiliggesteld te worden tot aan het tijdstip van overdracht van het explosief aan de Explosieven Opruimingsdienst Defensie (EODD). Er worden bij het tijdelijk veiligstellen van de situatie geen demontagehandelingen aan OO zelf verricht. De EODD vernietigt de OO op een door de gemeente aangewezen vernietigingslocatie (zie hieronder).

Na afronding van deze werkzaamheden wordt door het opsporingsbedrijf een PvO (proces-verbaal van oplevering) opgesteld en aangeleverd aan de gemeente. Hierin is onder andere vastgelegd welke bijzonderheden zich tijdens het opsporingsproces hebben voorgedaan en of wel of geen OO zijn aangetroffen. Bij het PvO hoort een kaart met daarop het vrijgegeven gebied. Ook een evaluatie over het verloop van het project behoort tot de afronding.

Figuur 3 – Processchema OO (bron: gemeente Altena)

Spontane vondsten

Ondanks het uitvoeren van onderzoeken op basis van historisch feitenmateriaal en/of het maken van risicoanalyses en het uitvoeren van fysieke opsporing van OO, kan nooit een volledige garantie worden gegeven dat deze niet meer in de ondergrond aanwezig zijn. De kans bestaat daarom dat er bij (graaf)werkzaamheden spontaan OO worden aangetroffen. De hulpverleningsdiensten onder leiding van het bevoegd gezag openbare orde en veiligheid zijn verantwoordelijk voor de maatregelen en afhandeling na het spontaan aantreffen van OO. Hiervoor is in het OO-beleid een Protocol Spontane Vondst OO opgenomen. Een spontane vondst van een OO moet worden gemeld bij de politie.

Vernietigingslocatie

Aangetroffen OO worden vernietigd op een door de gemeente aangewezen vernietigingslocatie. De gemeente Altena heeft een eigen vernietigingslocatie aan de Hillsestraat in Dussen. Deze vernietigingslocatie is al een aantal jaren in gebruik. De vernietigingslocatie is weergegeven in figuur 4. OO die in Altena zijn aangetroffen worden daar vernietigd, tenzij gemotiveerd en in overleg voor een alternatieve locatie wordt gekozen. De EODD is de aangewezen instantie voor het vernietigen van OO. Na het opsporen en verwijderen van OO worden deze in het algemeen onschadelijk gemaakt door de EODD op de vernietigingslocatie. De vernietigingslocatie voldoet aan de eisen van en is goedgekeurd door de EODD. De vernietiging gebeurt in samenwerking met de politie en de gemeente.

Figuur 4 – Vernietigingslocatie OO (rood omlijnd) aan de Hillsestraat te Dussen

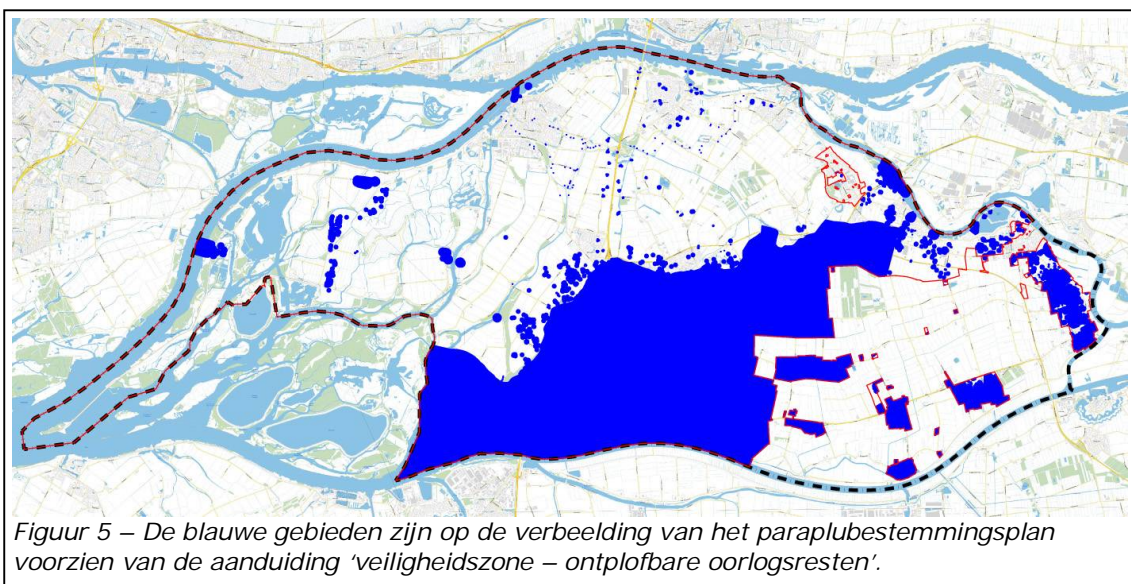
2.4 VERTALING OO-BELEID IN PARAPLUPLAN

Het OO-beleid van de gemeente Altena dient planologisch-juridisch te worden verankerd in het bestemmingsplan om als toetsingskader te kunnen dienen bij het oprichten van bouwwerken of de uitvoering van andere werken en werkzaamheden waarbij bodemingrepen plaatsvinden. Het voorliggende paraplubestemmingsplan voorziet in deze planologisch-juridische verankering. Hieronder komt aan de orde op welke wijze dit gestalte krijgt.

2.4.1 Verbeelding

De gebieden die op de risicokaart Ontploffbare Oorlogsresten verdacht zijn op OO (de rode gebieden) zijn op de verbeelding van het paraplubestemmingsplan opgenomen middels de aanduiding 'veiligheidszone – ontploffbare oorlogsresten'. Dit betreft alleen de verdachte gebieden voor zover daar een bestemmingsplan geldt. In de verdachte gebieden waar een beheersverordening geldt, zal het OO-beleid niet middels dit paraplubestemmingsplan, maar op een andere wijze planologisch worden verankerd, zie paragraaf 1.2.

De gebieden die op de risicokaart niet verdacht zijn op OO (de groene gebieden) hebben geen aanduiding gekregen op de verbeelding van het paraplubestemmingsplan. Deze gebieden zijn niet op de verbeelding opgenomen, omdat hier vanuit het oogpunt van OO geen voorwaarden gelden voor bodemingrepen. Bodemingrepen zijn hier zonder onderzoek naar OO toegestaan.

De aanduiding 'veiligheidszone – ontploffbare oorlogsresten' heeft in de eerste plaats een signaleringsfunctie. Door de aanduiding is bij raadpleging van het bestemmingsplan direct te zien dat er OO in de bodem kunnen voorkomen. Dit leidt tot bewustzijn van de risico's. Het veiligheidsbelang vanwege OO wordt zo direct onder de aandacht gebracht bij partijen die ruimtelijke ontwikkelingen willen realiseren. Naast de signaleringsfunctie heeft de aanduiding 'veiligheidszone – ontploffbare oorlogsresten' ook een beschermingsfunctie voor het woon-, leef- en verblijfsklimaat. Daartoe zijn aan de aanduiding regels gekoppeld die dit klimaat beschermen, zie paragraaf 2.4.2.

De gemeentelijke vernietigingslocatie voor OO aan de Hillsestraat te Dussen heeft op de verbeelding van het paraplubestemmingsplan de aanduiding 'overige zone – vernietigingslocatie ontplofbare oorlogsresten' gekregen. Met deze aanduiding wordt het gebruik als vernietigingslocatie vastgelegd. Daartoe is in de regels van het paraplubestemmingsplan bepaald dat deze gronden mede bestemd zijn voor een vernietigingslocatie voor OO.

2.4.2 Regels

Voor de uitvoering van het paraplubestemmingsplan is het van belang dat helder is wat er precies onder OO wordt verstaan. Daarom is in de regels bij de begrippen gedefinieerd wat OO is: achtergelaten ontplofbare munitie en niet-gesprongen munitie als bedoeld in artikel 4.10, eerste lid, onderdeel d, van het Arbeidsomstandighedenbesluit. Onder achtergelaten ontplofbare munitie verstaat het besluit ontplofbare munitie die tijdens een gewapend conflict niet is gebruikt, die is achtergelaten of gedumpt door een partij bij een gewapend conflict en al dan niet voor ontsteking zijn geprepareerd, van een ontsteking zijn voorzien, op scherp zijn gezet of anderszins voor gebruik zijn voorbereid. Niet-gesprongen munitie is volgens het besluit in een gewapend conflict gebruikte ontplofbare munitie die ontstekingsgereed is, van een ontsteking is voorzien, op scherp is gezet of anderszins voor gebruik is voorbereid, en die niet tot ontploffing is gekomen. Ontplofbare munitie is conventionele munitie die explosieve stoffen bevat.

In de regels van het paraplubestemmingsplan zijn bepalingen opgenomen ter bescherming van het woon-, leef- en verblijfsklimaat vanwege de mogelijke aanwezigheid van OO in de bodem. Deze regels zijn gekoppeld aan de aanduiding 'veiligheidszone – ontplofbare oorlogsresten' die opgenomen is op de verbeelding en gelden daarom alleen ter plaatse van die aanduiding.

In de regels is vastgelegd dat de gronden ter plaatse van de aanduiding 'veiligheidszone – ontplofbare oorlogsresten', behalve voor de daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd zijn voor de bescherming van het woon-, leef- en verblijfsklimaat in verband met de mogelijke aanwezigheid van ontplofbare oorlogsresten in de bodem. Met de daar voorkomende bestemming(en) worden de bestemming(en) bedoeld die deze gronden in het onderliggende geldende bestemmingsplan hebben. Die bestemming(en) blijven gewoon van kracht en daar komt de medebestemming voor de bescherming van het woon-, leef- en verblijfsklimaat in verband met OO bij. Om het woon-, leef- en verblijfsklimaat te beschermen zijn aan de aanduiding 'veiligheidszone – ontplofbare oorlogsresten' regels verbonden voor het bouwen en het uitvoeren van werken of van werkzaamheden. Hieronder worden deze regels besproken. Voor de volledigheid wordt in dit kader nog wel opgemerkt dat deze regels gelden naast de rechtstreeks werkende regels die in de Arbeidsomstandighedenwet- en regelgeving met betrekking tot OO zijn opgenomen, zie paragraaf 2.2.2. Oftewel, er dient niet alleen te worden voldaan aan de regels uit dit paraplubestemmingsplan, maar ook aan de regels uit de Arbeidsomstandighedenwet- en regelgeving.

Bouwen

Verbod

In de regels is bepaald dat op of in gronden met de aanduiding 'veiligheidszone – ontplofbare oorlogsresten' geen bouwwerken mogen worden gebouwd. Als gevolg van grondwerkzaamheden die nodig zijn voor de realisatie van bouwwerken kan er

namelijk een veiligheidsrisico ontstaan als er OO in de bodem aanwezig zijn, waardoor het woon-, leef- en verblijfsklimaat in het geding is.

Onder grondwerkzaamheden vallen alle werkzaamheden die in de bodem plaatsvinden ten behoeve van de bouw van een bouwwerk, zoals graven (voor funderingen, kruipruimtes, kelders, kabels en leidingen, etc.), egaliseren, hei- of boorwerkzaamheden, etc.

Uitzondering

Het bouwverbod is niet van toepassing op bouwwerken waarvoor bij de bouw geen grondwerkzaamheden worden uitgevoerd dieper dan 0,30 meter onder het bestaande maaiveld en die kunnen worden gebouwd krachtens de daar voorkomende bestemming(en). Voor bouwwerken waarbij in het geheel geen grondwerkzaamheden plaatsvinden of waarbij de grondwerkzaamheden niet dieper reiken dan 0,30 meter onder het bestaande maaiveld geldt het verbod dus niet. Deze zijn vanuit OO dus zonder meer toegestaan. Op grond van het OO-beleid geldt er immers een uitzondering voor grondwerkzaamheden die niet dieper gaan dan 0,30 meter, omdat aangenomen wordt dat de toplaag van de bodem tot die diepte naorlogs al geroerd is en de kans op het aantreffen van OO daardoor gering is.

Afwijken van het bouwverbod

Voor de bouw van bouwwerken die niet onder de uitzondering vallen kan van het bouwverbod worden afgeweken door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning, indien voldaan wordt aan het beleid ten aanzien van het onderzoeken en opsporen van mogelijk aanwezige OO zoals opgenomen in de beleidsnota 'Beleid Ontploffbare Oorlogsresten 2024'. Dit houdt in dat voor de verlening van een vergunning het proces dient te worden doorlopen dat in paragraaf 2.3 beschreven is. Concreet betekent dit dat eerst een LEI dient te worden opgesteld op basis waarvan door het bevoegd gezag wordt bepaald of nader onderzoek naar de aanwezigheid van OO nodig is. Nader onderzoek kan bestaan uit aanvullend onderzoek, het uitvoeren van een risicoanalyse of het uitvoeren van opsporingswerkzaamheden. Als geen nader onderzoek nodig blijkt, dan kan de vergunning worden verleend. Als wel nader onderzoek nodig is dan kan de vergunning ook worden verleend, maar wordt het uitvoeren van het nader onderzoek als voorwaardelijke verplichting in de vergunning opgenomen, zodat de vergunninghouder dat onderzoek eerst zal moeten uitvoeren alvorens gestart kan worden met de bouwwerkzaamheden. Voor de opname van een dergelijke voorwaardelijke verplichting is in de regels van het paraplubestemmingsplan bepaald dat het bevoegd gezag voorschriften kan verbinden aan een omgevingsvergunning. Dit kunnen uitsluitend voorschriften zijn om het woon-, leef- en verblijfsklimaat te beschermen in verband met de mogelijke aanwezigheid van OO in de bodem, zoals het verrichten van nader onderzoek, zodat voorkomen wordt dat door een bouwwerk en/of bouwwerkzaamheden vanwege OO een onveilig woon-, leef- en verblijfsklimaat ontstaat. Aldus zorgt deze afwijkingsmogelijkheid ervoor dat het veiligheidsbelang vanwege OO nadrukkelijk wordt meegewogen bij de beoordeling van bouwplannen.

Uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

Vergunningplicht

Aan de aanduiding 'veiligheidszone – ontploffbare oorlogsresten' is een omgevingsvergunningstelsel verbonden voor het uitvoeren van werken, geen

bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden. Dit betekent dat het verboden is om bepaalde werken en werkzaamheden uit te voeren zonder omgevingsvergunning. Bij deze werken en werkzaamheden kan er namelijk een veiligheidsrisico ontstaan als er OO in de bodem aanwezig zijn, waardoor het woon-, leef- en verblijfsklimaat in het geding is. Het maakt daarbij niet uit voor welk doel deze werken en werkzaamheden worden verricht. Het betreft de volgende werken en werkzaamheden:

- a. het uitvoeren van grondwerkzaamheden, waartoe worden gerekend het afgraven, vergraven, woelen, mengen, diepploegen, egaliseren en ontginnen van gronden;
- b. het aanleggen van drainage en het aanleggen, graven, verleggen, verdiepen, baggeren en/of verbreden van greppels, watergangen en andere waterpartijen;
- c. het aanleggen van ondergrondse transport-, energie- of telecommunicatieleidingen en daarmee verband houdende constructies, installaties of apparatuur;
- d. het aanleggen of uitbreiden van oppervlakteverhardingen, zoals wegen, paden, banen of parkeergelegenheden;
- e. het aanbrengen of rooien van bomen en/of beplanting, waarbij de stobben worden verwijderd;
- f. het aanbrengen van teeltondersteunende voorzieningen (voor zover het geen bouwwerken zijn);
- g. het uitvoeren van sonderingen, boringen, heiwerkzaamheden of het op een andere wijze indrijven van voorwerpen in de bodem, zoals damwanden.

Uitzonderingen

Er is geen omgevingsvergunning nodig voor werken en/of werkzaamheden indien:

- a. het werken of werkzaamheden betreft die niet dieper reiken dan 0,30 meter onder het bestaande maaiveld, of;
- b. de werken en of werkzaamheden het normale onderhoud en beheer betreffen, waaronder begrepen onderhouds- en vervangingswerkzaamheden van bestaande bestratingen en beplantingen en werkzaamheden binnen bestaande tracés van kabels, leidingen en rioleringen waarbij niet dieper gegraven wordt dan de reeds naoorlogs uitgegraven diepte, alsmede het verdiepen en baggeren van greppels, watergangen en andere waterpartijen indien niet dieper wordt verdiept of gebaggerd dan de laag die al eerder naoorlogs is verwijderd, of;
- c. de werken of werkzaamheden het normale agrarisch gebruik op agrarische gronden betreffen, waaronder begrepen diepploegen indien dit aantoonbaar eerder is gebeurd, of;
- d. de werken of werkzaamheden reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van in werking treding van het bestemmingsplan, of;
- e. de werken of werkzaamheden mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende omgevingsvergunning, of;
- f. de werken en werkzaamheden worden uitgevoerd in het kader van het opsporen van ontplofbare oorlogsresten door een gecertificeerd opsporingsbedrijf conform een door het bevoegd gezag goedgekeurd projectplan.

Uitzondering a. zorgt ervoor dat er voor werken en werkzaamheden die niet dieper reiken dan 0,30 meter onder het bestaande maaiveld er geen vergunning nodig is. Op grond van het OO-beleid geldt er immers een uitzondering voor werken en werkzaamheden die niet dieper gaan dan 0,30 meter, omdat aangenomen wordt dat de toplaag van de bodem tot die diepte naoorlogs al geroerd is en de kans op het aantreffen van OO daardoor gering is.

Middels uitzondering b. is geregeld dat voor werken en werkzaamheden die tot het normale onderhoud en beheer van gronden kunnen worden gerekend ook geen vergunning nodig is. Deze kunnen dus doorgang vinden zonder dat eerst een nadere afweging met betrekking tot OO benodigd is.

Uitzondering c bepaalt dat geen vergunningplicht geldt voor werken en werkzaamheden die tot het normale agrarisch gebruik op agrarische gronden worden gerekend. In het OO-beleid is namelijk bepaald dat agrarisch grondgebruik op agrarische gronden niet vergunningplichtig is omdat de grond daar over het algemeen naorlogs al diverse malen geroerd is, waardoor de kans op het aantreffen van OO als gevolg van normale agrarische werkzaamheden beperkt is. Diepploegen valt alleen onder deze uitzondering als aangetoond kan worden als dit al eens eerder is gebeurd. Diepploegen reikt dieper dan alleen de toplaag, waardoor hierbij OO naar boven kunnen komen. Indien dit al eens eerder is gebeurd is de kans op het aantreffen van OO kleiner.

Toetsingscriteria

Een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en/of werkzaamheden kan alleen worden verleend als voldaan wordt aan het beleid ten aanzien van het onderzoeken en opsporen van mogelijk aanwezige ontplofbare oorlogsresten zoals opgenomen in de beleidsnota 'Beleid Ontplofbare Oorlogsresten 2024'. Dit is hetzelfde toetsingscriterium als voor het verlenen van een omgevingsvergunning om van het bouwverbod af te wijken, zoals hierboven weergegeven onder het kopje 'Afwijken van het bouwverbod'. De daarbij gegeven toelichting is eveneens van toepassing voor een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken of werkzaamheden. Derhalve wordt hiernaar verwezen. Ook voor het verlenen van een omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden geldt dat er eerst een LEI moet worden opgesteld en indien nader onderzoek naar OO nodig is dit als voorwaardelijke verplichting aan de vergunning wordt verbonden. Voor dit laatste is in de regels van het paraplubestemmingsplan opgenomen dat er voorschriften kunnen worden verbonden aan een omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden in het belang van de bescherming van het woon-, leef- en verblijfsklimaat in verband met de mogelijke aanwezigheid van OO in de bodem.

3 MILIEU- EN OMGEVINGSASPECTEN

In een bestemmingsplan dient aangetoond te worden dat er sprake is van een 'goede ruimtelijke ordening'. Onderdeel hiervan is dat het plan niet in strijd mag zijn met de geldende regelgeving die betrekking heeft op milieu- en omgevingsaspecten, zoals op het gebied van geluid, geur, externe veiligheid, luchtkwaliteit, ecologie, archeologie, cultuurhistorie, etc.

Het voorliggende paraplubestemmingsplan voorziet alleen in de planologische verankering van het nieuwe beleid OO-beleid van de gemeente Altena. Het parapluplan heeft geen invloed op en daarmee geen negatieve gevolgen voor andere milieu- en omgevingsaspecten. Het plan is derhalve niet in strijd met de regelgeving voor die milieu- en omgevingsaspecten. Een uitgebreide toetsing aan die regelgeving is daarom niet nodig.

Wel dient te worden opgemerkt dat het opsporen van OO raakvlakken kan hebben met andere bodemdisciplines. Zo kunnen in de bodem ook archeologische resten of bodemverontreiniging (milieuhygiënisch) aanwezig zijn. Om te voorkomen dat hier op een onjuiste manier wordt omgegaan dient er voorafgaand aan de opsporing en ruiming van OO door initiatiefnemers te worden nagegaan of er archeologische resten en/of bodemverontreiniging aanwezig kunnen zijn en zal er overeenkomstig de regelgeving met betrekking tot archeologie en bodemkwaliteit moeten worden gehandeld.

Vernietigingslocatie

Specifiek ten aanzien van de vernietigingslocatie voor OO die door de gemeente Altena is aangewezen wordt nog het volgende overwogen.

De vernietigingslocatie ligt aan de Hillsestraat te Dussen, op het perceel kadastraal bekend gemeente Dussen, sectie T, nummer 558. Deze locatie is al een aantal jaren in gebruik voor het onschadelijk maken van OO die in de gemeente Altena zijn aangetroffen. De vernietigingslocatie bestaat feitelijk uit een stuk grond waar een voorraad zand aanwezig is en die omgeven is door hoog opgaande boomsingels. De locatie wordt vastgelegd in het voorliggende paraplubestemmingsplan. Dit heeft geen fysieke ingrepen tot gevolg. Het betreft uitsluitend het vastleggen van het bestaande gebruik als vernietigingslocatie.

Het onschadelijk maken van OO op de vernietigingslocatie wordt gedaan door de Explosieven Opruimingsdienst Defensie (EODD). Een vernietigingslocatie moet volgens de EODD aan de volgende veiligheidseisen voldoen:

- bereikbaar zijn met een voertuig;
- geen infrastructuur of wegen binnen de uitwerkingssfeer;
- geen brandbare vegetatie rondom het vernietigingspunt;
- vrije ruimte met een straal van 110 meter rond het vernietigingspunt;
- overzichtelijk;
- beheersbaar zijn zodat derden geen toegang hebben gedurende de werkzaamheden;
- geen ondergrondse leidingen en kabels;
- geen hoogspanningsleidingen;
- bij voorkeur bestaan uit zandgrond waar men tot circa 1,50 meter diep kan graven zonder op grondwater te stuiten. Als ingraven niet mogelijk is, moet een

zanddepot worden aangelegd, waar men met het aanwezige zand het te vernietigen explosief met minimaal 1,50 meter zand kan afdekken.

De vernietigingslocatie aan de Hillsestraat voldoet aan deze veiligheidseisen en is goedgekeurd door de EODD. Daardoor kunnen OO daar veilig onschadelijk worden gemaakt. Dit levert geen gevaar op voor de omgeving. Er is geen sprake van zandgrond waar ingraven mogelijk is. Daarom is op de locatie zand aanwezig waarmee OO minimaal 1,5 meter kunnen worden afgedekt voordat ze tot ontploffing worden gebracht. Op de vernietigingslocatie worden geen OO opgeslagen, ook niet tijdelijk. De OO worden door de EODD naar de vernietigingslocatie gebracht en direct daarna onschadelijk gemaakt. Afgezien van de genoemde eisen van de EODD, worden er vanuit andere wet- en regelgeving geen eisen gesteld aan de vernietigingslocatie.

De vernietigingslocatie ligt in het buitengebied, op ruime afstand van de openbare weg (>160 meter) en op ruime afstand van woningen. De dichtstbijzijnde woning bevindt zich op een afstand van circa 250 meter. Dit is meer dan de dubbele afstand die door de EODD geëist wordt. De te vernietigen OO worden op de vernietigingslocatie tot ontploffing gebracht. Het geluid dat met de ontploffing gepaard gaat wordt zeer sterk gereduceerd doordat de te vernietigen OO eerst ingegraven worden in zand voordat deze tot ontploffing worden gebracht. Bij de ontploffing kan een deel van het zand de lucht in vliegen. Dit zand wordt echter direct afgevangen door de hoog opgaande boomsingels waarmee de vernietigingslocatie omgeven is. Gezien deze omstandigheden en het gegeven dat de locatie slechts een beperkt aantal keer per jaar wordt gebruikt, zal er geen onevenredige geluid- en stofhinder optreden bij woningen in de omgeving. De vernietigingslocatie leidt dan ook niet tot onevenredige aantasting van het woon- en leefklimaat in de omgeving.

De EODD zal na elke vernietiging de vernietigingslocatie visueel inspecteren op achtergebleven resten van OO. Na een vernietiging zullen alleen scherfdelen achterblijven en nagenoeg geen andere stoffen omdat deze verbranden bij de ontploffing. De scherfdelen zullen periodiek worden verzameld en worden afgevoerd door het zeven van het zand. Gezien het beperkte gebruik van de vernietigingslocatie is het niet aannemelijk dat de concentratie van stoffen die OO kunnen bevatten, na vernietiging, een relevant effect hebben op de bodemkwaliteit. Door het zand periodiek te vervangen kunnen bovendien hoge concentraties en daarmee effecten op de bodemkwaliteit worden voorkomen. Voordat de locatie in gebruik is genomen als vernietigingslocatie is met bodemonderzoek de bodemkwaliteit inzichtelijk gemaakt (nulsituatie), zodat na verloop van tijd middels nieuw bodemonderzoek ook de effecten op de bodemkwaliteit van het gebruik als vernietigingslocatie in beeld kunnen worden gebracht.

Het gebruik van de vernietigingslocatie (het verkeer van en naar de locatie en de ontploffing van OO) zal naar verwachting 'niet in betekende mate' bijdragen aan de luchtkwaliteit. Dit vanwege het beperkte gebruik van de locatie en de kleine hoeveelheid verkeer die de locatie genereert. Per vernietiging zal sprake zijn van circa 6 - 12 motorvoertuigbewegingen. Dit verkeer kan bovendien probleemloos worden afgewikkeld via de Hillsestraat.

De vernietigingslocatie is omzoomd door bestaande brede hoog opgaande boomsingels en is daardoor niet zichtbaar vanaf de Hillsestraat of vanuit het omliggende

landschap. De vernietigingslocatie doet derhalve geen afbreuk aan landschappelijke of cultuurhistorische waarden. Evenmin wordt afbreuk gedaan aan archeologische waarden. De te vernietigen OO worden immers niet ingegraven in de bodem, maar in zand dat op de vernietigingslocatie aanwezig is. De vernietigingslocatie ligt op ruime afstand van Natura 2000-gebieden (>1 kilometer) en gebieden die deel uitmaken van het Natuurnetwerk Brabant (>700 meter). Negatieve effecten op deze natuurgebieden als gevolg van de vernietigingslocatie worden om die reden en vanwege het beperkte gebruik van de locatie niet verwacht. De te vernietigen OO worden, zoals reeds genoemd, ingegraven in zand dat op de vernietigingslocatie aanwezig is. Dit zand vormt geen geschikt habitat voor beschermde soorten. De vernietigingslocatie is al een aantal jaren in gebruik en voor het gebruik vinden verder geen fysieke ingrepen plaats. Het is daarom ook niet aannemelijk dat de vernietigingslocatie leidt tot vernietiging of verstoring van vaste verblijfplaatsen van beschermde soorten.

Figuur 6 – De vernietigingslocatie is niet zichtbaar vanaf de Hillsestraat vanwege de hoog opgaande boomsingels waarmee deze omgeven is (bron: Google Street View)

Tot slot is van belang dat de vernietigingslocatie niet leidt tot een toename aan verharding. Voor de ontsluiting van de locatie wordt gebruik gemaakt van een bestaand verhard pad en voor de vernietiging van OO is geen verharding nodig, dit geschiedt immers in zand. De vernietigingslocatie heeft derhalve geen invloed op de waterhuishouding.

Al met al wordt gelet op alle bovenstaande overwegingen het gebruik van de locatie aan de Hillsestraat als vernietigingslocatie voor OO vanuit ruimtelijk en milieuhygiënisch oogpunt aanvaardbaar geacht.

4 JURIDISCHE ASPECTEN

4.1 ALGEMEEN

Het onderhavige bestemmingsplan betreft een paraplubestemmingsplan, waarmee de verbeelding en regels van de geldende bestemmingsplannen (waaronder begrepen wijzigings-, uitwerkings- en inpassingsplannen) in de gemeente Altena worden herzien met betrekking tot het aspect OO. Op de verbeelding zijn daarom alleen gebiedsaanduidingen voor OO opgenomen en de regels bevatten uitsluitend bepalingen met betrekking tot die gebiedsaanduidingen. Het plan heeft de vorm van een partiële herziening.

Vanaf 1 juli 2013 zijn de RO Standaarden 2012, als opvolger van de RO Standaarden 2008, verplicht geworden. Concreet betekent dit dat nieuwe bestemmingsplannen vanaf die datum volgens deze nieuwe standaard opgesteld en gepubliceerd moeten worden. Het voorliggende plan is overeenkomstig deze vereisten opgesteld.

4.2 VERBEELDING

De plangrens van dit bestemmingsplan is gelijk aan de begrenzing van de geldende bestemmingsplannen in de gemeente Altena. Op de verbeelding is binnen deze plangrens uitsluitend de aanduiding 'veiligheidszone – ontplofbare oorlogsresten' opgenomen en op één locatie de aanduiding 'overige zone – vernietigingslocatie ontplofbare oorlogsresten'. Er zijn geen andere aanduidingen of bestemmingen op de verbeelding aangegeven. Dit betekent dat de verbeelding van de onderliggende geldende bestemmingsplannen ongewijzigd van kracht blijft, behalve de onderdelen die betrekking hebben op OO.

De aanduidingen en/of dubbelbestemmingen (geometrisch bepaalde objecten) met betrekking tot OO die opgenomen zijn op de verbeelding van de geldende bestemmingsplannen (zoals bijvoorbeeld de aanduiding 'veiligheidszone – explosieven' in het bestemmingsplan 'Dubbelbestemmingen en Gebiedsaanduidingen') vervallen en worden vervangen door de aanduidingen 'veiligheidszone – ontplofbare oorlogsresten' en 'overige zone – vernietigingslocatie ontplofbare oorlogsresten' die op de verbeelding van het parapluplan zijn aangegeven. Indien in geldende plannen geen aanduidingen en/of dubbelbestemmingen voor OO op de verbeelding zijn opgenomen, dan wordt de verbeelding van die plannen aangevuld met de genoemde aanduidingen die op de verbeelding van het parapluplan zijn aangegeven.

4.3 REGELS

Met dit bestemmingsplan worden wijzigingen aangebracht in de regels van de geldende bestemmingsplannen in de gemeente Altena. De regels worden alleen aangepast met betrekking tot het aspect OO. Voor het overige blijven de regels van de geldende bestemmingsplannen ongewijzigd van kracht.

De regels die in de geldende bestemmingsplannen opgenomen zijn voor OO (of vergelijkbare benamingen, zoals niet-ontplofte explosieven, niet-gesprongen explosieven of conventionele explosieven) vervallen en worden vervangen door de

regels uit het parapluplan. Indien in geldende plannen geen regels voor OO zijn opgenomen, dan worden de regels van die plannen aangevuld met de regels uit het parapluplan. Voor de inhoud van de OO-regels die opgenomen zijn in het parapluplan, alsmede een toelichting daarop, wordt verwezen naar paragraaf 2.4.2.

In de regels is een zogenoemde schakelbepaling opgenomen om de verhouding tussen de geldende bestemmingsplannen en het parapluplan te bepalen. Daartoe regelt de schakelbepaling dat regels voor de drinkwaterbeschermingszones, die in dit parapluplan zijn opgenomen, aan de geldende plannen worden toegevoegd en dat de overige regels van de geldende plannen ongewijzigd van kracht blijven. Daartoe regelt de schakelbepaling welke regels van de geldende plannen vervallen, welke regels aan de geldende plannen worden toegevoegd en dat de overige regels ongewijzigd van kracht blijven. Eveneens regelt deze bepaling welke onderdelen van de verbeelding van de geldende plannen vervallen, welke onderdelen aan de verbeelding worden toegevoegd en dat de verbeelding voor het overige ongewijzigd van kracht blijft.

In de regels is ook een aantal begrippen opgenomen, evenals standaardregels die volgens het Besluit ruimtelijke ordening in elk bestemmingsplan moeten worden opgenomen. Dat betreft de anti-dubbeltelregel, het overgangsrecht en de slotregel.

5 UITVOERBAARHEID

5.1 ECONOMISCHE UITVOERBAARHEID

Op grond van artikel 6.12 van de Wro is het verplicht voor gronden waarvoor een bestemmingsplan wordt opgesteld een exploitatieplan vast te stellen. Een exploitatieplan hoeft niet te worden opgesteld als er geen sprake is van een bouwplan als bedoeld in artikel 6.12, lid 1 van de Wro. Dit is bij het onderhavige paraplubestemmingsplan het geval, aangezien met het plan uitsluitend het nieuwe OO-beleid van de gemeente Altena planologisch wordt verankerd. Dit betreft geen bouwplan als bedoeld in artikel 6.12, lid 1 Wro. Het opstellen van een exploitatieplan is daarom niet nodig.

Het parapluplan verankert het OO-beleid van de gemeente Altena in het bestemmingsplan. Het plan voorziet daarmee niet in nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen, maar alleen in een beschermingsregeling vanwege de mogelijke aanwezigheid van OO in de bodem en in het vastleggen van de reeds bestaande vernietigingslocatie voor OO. Initiatieven voor de realisatie van bouwwerken en/of de uitvoering van werken en werkzaamheden zullen worden getoetst aan de regels van het parapluplan. Het onderzoeken, opsporen en ruimen van OO dient te worden gefinancierd door de initiatiefnemer van het bouwplan of werken en werkzaamheden. De financiering van alle kosten die verbonden zijn aan de uitvoering van het parapluplan komen daarmee voor rekening van de initiatiefnemers. Hierdoor zijn er geen kosten voor de gemeente aan de uitvoering van het plan verbonden. Wel dient in dit kader te worden opgemerkt dat voor de kosten van het opsporen en ruimen van OO vanuit het Ministerie van BZK een bijdrage (suppletie) kan worden verstrekt, de zogenoemde Bommenregeling, zie paragraaf 2.2.5. Vergoedingen dienen te worden aangevraagd door de gemeente, aangezien deze via het gemeentefonds door het Ministerie worden uitgekeerd.

Geconcludeerd kan worden dat het vaststellen van een exploitatieplan niet nodig is en het bestemmingsplan economisch uitvoerbaar is.

5.2 MAATSCHAPPELIJKE UITVOERBAARHEID

5.2.1 *Inspraak*

Het voorontwerp bestemmingsplan heeft vanaf 27 oktober 2023 tot en met 16 november 2023 ter inzage gelegen in het kader van inspraak. Ook lag het concept beleid Ontploffbare oorlogsresten, als onderdeel van dit bestemmingsplan, ter inzage. Gedurende de genoemde termijn kon eenieder een inspraakreactie over het voorontwerp bestemmingsplan en het beleid indienen. Er zijn geen inspraakreacties ontvangen. Wel is het beleid ambtshalve op een aantal punten aangepast. Deze wijzigingen zijn opgenomen in een aparte 'Nota van inspraak, wettelijk vooroverleg en wijzigingen', welke als bijlage bij de toelichting is opgenomen. Voor de wijzigingen wordt derhalve verwezen naar deze nota.

5.2.2 *Vooroverleg ex artikel 3.1.1 Bro*

In het kader van artikel 3.1.1 Bro is overleg gevoerd over het voorontwerp bestemmingsplan met de gebruikelijke overlegpartners in het kader van de ruimtelijke ordening. Er hebben 2 overlegpartners gereageerd. Deze reacties zijn samengevat en voorzien van een gemeentelijke beantwoording in een aparte 'Nota

van inspraak, wettelijk vooroverleg en wijzigingen', welke als bijlage bij de toelichting is opgenomen. Voor de samenvatting en beantwoording van de vooroverlegreacties wordt derhalve verwezen naar deze nota.

5.2.3 Zienswijzen

Het ontwerpbestemmingsplan heeft vanaf 8 december 2023 tot en met 18 januari 2024 voor 6 weken ter inzage gelegen. Ook lag het ontwerp beleid Ontplobbare oorlogsresten in die periode ter inzage. Gedurende de genoemde termijn kon een ieder zijn/haar zienswijze geven op het ontwerpbestemmingsplan en/of het ontwerp beleid. Er is één zienswijze ontvangen. Deze zienswijze is samengevat en voorzien van een gemeentelijke beantwoording in een aparte 'Nota van zienswijzen', welke als bijlage bij de toelichting is opgenomen. Voor de samenvatting en beantwoording van de zienswijze, wordt derhalve verwezen naar deze nota.

